

Store ændringer for ikke-erhvervs- drivende fonde i udkast til ny fondslov

A large, solid orange decorative bar with a stepped, geometric shape, spanning across the middle of the page.

Ny betænkning om revision
af fondsloven lægger op til
store ændringer i lov for ikke-
erhvervsdrivende fonde

Indhold

Forord: Ny betænkning om revision af fondsloven lægger op til store ændringer i lov for ikke-erhvervsdrivende fonde	3
---	---

01 Oversigt over væsentlige ændringer i forhold til de hidtidige regler	5
02 Anvendelsesområdet for loven udvides	7
03 Grundlæggende om stiftelse af fonde og fondens formål	8
04 Etablering af et fondsregister	10
05 Kapitalforhold i fonden	11
06 Realisering af fondens formål – herunder via uddelinger	12
07 Fondens aktiver og aktivforvaltning – bundne og disponible aktiver	14
08 Ledelsen af fonden	16
09 Gensidigt bebyrdende aftaler mellem fonden og ledelsen	19
10 Aflæggelse af årsregnskab og krav om revision i fonden	20
11 Nye regler om ændringer af vedtægter, fusion og opløsning	24
12 Overgangsbestemmelser og ikrafttrædelsesbestemmelser	26

Appendiks: overblik over alle ikrafttrædelsesreglerne	27
Kontakt	33

Ny betænkning om revision af fondsloven lægger op til store ændringer i lov for ikke-erhvervsdrivende fonde

Af Henrik Steffensen
og Martin Kristensen

Det af Justitsministeren nedsatte fondsudvalg har umiddelbart før sommerferien afgivet betænkning nr. 1586 om revision af fondsloven, dvs. loven, der regulerer de ikke-erhvervsdrivende fonde. Betænkningen baserer sig på et godt fire år langt udvalgsarbejde med deltagere fra en lang række ministerier og interesseorganisationer.

Formålet med betænkningen har været at vurdere behovet for ændringer i lovgivningen om ikke-erhvervsdrivende fonde samt et ønske fra myndighedernes side om mere fokus på at bekæmpe hvidvask og terrorfinansiering. Den nuværende lov indeholder også regler om foreninger, men dette emne er ikke behandlet af udvalget. Det er i stedet forventet, at reglerne om foreninger enten videreføres uændret som en del af en ny lov, eller at reglerne bliver overført til en ny foreningslov.

Betænkningen indeholder dels en længere beskrivelse af udvalgets mange overvejelser og dels et udkast til ny fondslov inklusive lovbemærkninger. Den kan i sin helhed hentes i en nyhedsmail på Justitsministeriets hjemmeside via dette link: [**Fondsudvalget foreslår at modernisere fondsloven og styrke tilsynet og kontrollen med de ikke-erhvervsdrivende fonde**](#)

Forslaget til den nye fondslov giver generelt større frihed for bestyrelserne i forhold til forvaltning af fondens formue samt drift og virke af fonden – men modstykket til dette foreslås at være højere grad af skriftlighed på en række områder og samtidig mere åbenhed omkring fondens forhold.

Selve loven får flere paragraffer end den nuværende lov. Den nuværende lov har 12 kapitler med tilhørende 46 paragraffer, mens udkastet til den nye lov har 14 kapitler og 104 paragraffer. En række af de nye bestemmelser dækker imidlertid over en kodificering af Civilstyrelsens allerede anvendte praksis – men der er også en række ændringer og nyskabelser. Kodificeringen af styrelsens praksis tjener det formål at sikre, at det bliver lettere via lovteksten at læse, hvad der er gældende ret. Selve udvidelsen af antallet af paragraffer kan derfor ikke i sig selv bruges som indikator på, om regelsættet generelt er blevet mere kompliceret eller omfattende.

“Forslaget til den nye fondslov giver generelt større frihed for bestyrelserne i forhold til forvaltning af fondens formue samt drift og virke af fonden – men modstykket til dette foreslås at være højere grad af skriftlighed på en række områder og samtidig mere åbenhed omkring fondens forhold.”

I det følgende har vi beskrevet udvalgte områder af de foreslåede ændringer.

Det skal understreges, at der ikke er tale om nogen udtømmende gennemgang af ændringerne, eftersom den foreliggende betænkning inklusive lovforslag indeholder en meget stor mængde overvejelser, præciseringer og ændringsforslag i forhold til de nuværende regler.

Lovens ikrafttrædelse er ikke endeligt fastsat. Udvalget har indsat en lang række ikrafttrædelsesbestemmelser, hvoraf det fremgår, at nogle bestemmelser først træder i kraft senere. Sidstnævnte er fx tilfældet for de nye regler om et fondsregister, eftersom et sådant register først skal etableres som en tilpasning af Erhvervsstyrelsens system, samt at alle eksisterende ikke-erhvervsdrivende fonde skal gennemgå en legalitetsprøvelse, inden de bliver registreret i systemet.

Udvalget ønsker at sætte store dele af loven i kraft så tidligt som muligt for derigennem at muliggøre, at mange af reglerne – herunder en lang række liberaliseringer af reglerne – finder hurtig anvendelse, uanset tidshorisonten for udviklingen af Erhvervsstyrelsens it-system.

Der henvises til appendikset til nærværende nyhedsbrev, hvor der fremgår en oversigt over alle overgangsreglerne.

Det skal fremhæves, at udvalgets arbejde ikke har omfattet fondes skattemæssige stilling eller lovgivning på Skatteministeriets område, og der er derfor ikke foreslået justeringer af fx lagerbeskatning af værdipapirer. Det er dog foreslået, at der fremadrettet uden tilladelse hos Civilstyrelsen kan frigives bundne midler til at betale skatten, som vedrører nettokursgevinster efter aktieavancebeskatningsloven og kursgevinstloven.

Udvalget er heller ikke blevet bedt om at vurdere, hvorvidt der bør ske en sammenlægning af tilsynsmyndighederne for erhvervsdrivende hhv. ikke-erhvervsdrivende fonde, eller vurdere hvorvidt man burde lave én fælles lov, der dækker begge typer fonde. Lovudkastet forudsætter således, at der også fremadrettet vil være to typer fonde med hver sin lovgivning og hver sin tilsynsmyndighed – og at der også fremover er andre tilsynsmyndigheder for nogle fonde (fx er en række skoler underlagt Børne- og Undervisningsministeriet og nogle museer er underlagt Kulturministeriet).

01

Oversigt over væsentlige ændringer i forhold til de hidtidige regler

Betænkningen indeholder en opsummering af dele af lovudkastet. Nedenfor har PwC udarbejdet en oversigt over de væsentligste ændringer, som vi har identificeret (oversigten er ikke udtømmende):

Beskrivelse af ændringen	Paragraf	PwC's kommentar
Lovens anvendelsesområde, stiftelse m.v.		
1 Alle ikke-erhvervsdrivende fonde omfattes nu af fondsloven, uanset om aktiverne udgør under 1 mio. kr.	Tidligere lovs § 1, stk. 6, udgår	Denne ændring vil betyde store ændringer for de helt små fonde, som nu underlægges fx krav om regnskabsaflæggelse og løbende registreringer i fondsregistret. Endvidere omfattes fondene af fondsbeskatningslovens regler.
2 Der indføres et fondsregister inkl. en legalitetsprøvelse af fondene.	§ 17 og § 97	
3 Kapitalkravet på 1 mio. kr. ved stiftelse bevares, men omhandler nu "egenkapital" og ikke blot aktiver – dog er kapitalkravet til indsamlingsfonde 300.000 kr. Fonden får fortsat ingen grundkapital – kun aktivsiden reguleres i forhold til krav ved stiftelsen.	§ 31	Bemærk her at selvom aktiverne efter stiftelsen falder i værdi, forbliver fonden fremover i fondsloven. Loven indeholder fortsat ingen regulering vedrørende egenkapitalen. Eventuelle regler om præsentation af egenkapitalen i årsregnskabet vil muligvis blive fastlagt som led i fremtidige regnskabsregler.
4 Det bliver muligt at stifte med disponibel kapital – og disponibel kapital defineres i loven	§ 30	
5 Fonden skal fremadrettet "realisere sit formål" fremfor blot at "uddele". Dermed understreges det, at fonde kan opfylde deres formål på meget forskellig vis.	§ 36	Dette forventes ikke at medføre væsentlige ændringer i den måde, fondene opererer på.
Formueforvaltning		
6 Medmindre andet er bestemt i vedtægten, skal bundne aktiver forvaltes efter reglerne i anbringelsesbekendtgørelsen. Det bliver imidlertid muligt for fondene at træde ud af anbringelsesbekendtgørelsens regler. Forudsætter det en vedtægtsændring, forventes det, at fondsmyndigheden vil kunne tillade en sådan.	§ 35 § 70	Denne mulighed medfører, at der gives mere frihed til investeringer – men modkravet er, at der bl.a. skal laves en formueforvaltningspolitik, ligesom ledelsen løbende skal vurdere formueforvaltningen.
7 Pligten til at uddele årets overskud er fjernet. Det er herefter op til bestyrelsen at vurdere, hvad der skal uddeles.	Tidligere lovs § 29 udgår.	Det er her vigtigt, at bestyrelsen løbende protokollerer deres overvejelser om formueforvaltning, herunder om opsparingen af realiseret overskud.
Ledelse		
8 Bestyrelsen har ansvaret for fondens ledelse. Hvis der ikke er nogen direktion, har bestyrelsen også ansvaret for den daglige ledelse.	§ 40	
9 Fondens bestyrelse skal bestå af mindst 3 fysiske personer.	§ 40	

Beskrivelse af ændringen	Paragraf	PwC's kommentar
10 I nystiftede fonde vælges eller udpeges bestyrelsesmedlemmer for 4 år ad gangen, medmindre vedtægterne bestemmer andet.	§ 48	
11 Bestyrelsen vælger selv sin formand.	§ 54	
12 Flertallet af bestyrelsens medlemmer må ikke være ansat som direktører i fonden.	§ 40, stk. 4	
13 En direktør i fonden må ikke være formand eller næstformand i bestyrelsen.	§ 40, stk. 4	
14 Hvis der antages en administrator, skal der udarbejdes en skriftlig aftale herom.	§ 58	
15 Der indføres en række udtrykkelige pligter for bestyrelsen hhv. direktionen. Endvidere indføres krav om udarbejdelse af en forretningsorden om udførelsen af bestyrelsens opgaver.	§ 41	
16 Der indføres "sagsbehandlingsregler" om fondes transaktioner med medlemmer af direktion eller bestyrelse, herunder skriftlighed og protokollering. Endvidere må et flertal af bestyrelsens medlemmer ikke på samme tid eller i et givent kalenderår have gensidigt bebyrdende aftaler med fonden.	§ 53	Der er ikke udtrykkelige krav om "markedsprøvning" af transaktionerne, men de skal gennemføres på markedsræssige vilkår. Sådanne transaktioner skal oplyses i årsregnskabet.
17 Det er præciseret i lovbemærkningerne, at bestyrelsen under visse betingelser kan delegerer udmøntningen af visse uddelinger til et bestyrelsesmedlem, en direktion eller andre.	§ 52	Det understreges i betænkningen, at ansvaret for at sikre, at uddelingerne sker indenfor lovens rammer stadigvæk er hos den samlede bestyrelse.
Ændring af formål, ophør m.v.		
18 Der justeres i mulighederne for at ændre formål/opløsningsformål, så det nu kan ske, hvis formålet ikke eller kun vanskeligt kan efterleves, eller – som noget nyt – at formålet er blevet uhensigtsmæssigt.	§ 70, stk. 2	Denne ændring har også betydning ved fx fusion med andre fonde. Det præciseres, at også fx skatte- og afgiftsmæssige forhold kan indgå i vurderingen.
19 Der indføres fusionsregler for fonde, herunder hvis man vil fusionere med erhvervsdrivende fonde. Fondsmyndigheden skal godkende fusionen, herunder bestyrelsens vurdering af, at fusionen er i fondens interesse. Der indføres regler om universalsuccession ved fusion.	§§ 70-80	Fusion med erhvervsdrivende fonde forudsætter en lovændring i erhvervsfundsloven.
20 Betingelserne for at opløse fonde lempes – herunder at der ikke længere skal gælde en fast kapitalgrænse ved administrationen af loven.	§§ 81-91	Fondsmyndigheden skal fortsat godkende opløsningen.
Kort om regnskabsregler		
21 Justitsministeriet fastsætter på et senere tidspunkt regler om regnskabsaflæggelse.	§ 59, stk. 3	Det forventes at tage udgangspunkt i årsregnskabslovens regnskabsklasse B.
22 Krav om oplysning om ledelsesvederlag samt vederlag til en eventuel administrator som en note i årsregnskabet.	§ 61	Der er ikke krav om oplysning på personniveau.
23 Krav om oplysninger om fondens gensidigt bebyrdende aftaler med nærtstående parter – ledelsen, disses ægtefæller/samlevende og disses børn samt virksomheder, som disse parter enkeltvis eller tilsammen har bestemmende indflydelse over.	§ 62	Kredsen af nærtstående parter er mere begrænset, end hvad der gælder i erhvervsdrivende fonde i medfør af årsregnskabsloven (IAS 24).
24 Krav om oplysninger om politik for formueforvaltning.	§ 59, stk. 3	Er der tale om en lille fond, kan politikken ofte være begrænset til få sætninger.
25 I årsregnskabet skal fortsat skelnes mellem bundne aktiver og disponible aktiver.	§§ 29 og 30	Det svarer til praksis i dag.
26 Legatarfortegnelse skal fremover udarbejdes og indsendes senest samtidig med årsregnskabet. Det kan være i et særskilt dokument, som er undtaget for aktindsigt.	§ 39	Dette svarer til reglerne for erhvervsdrivende fonde.
27 Fondenes årsregnskaber bliver offentligt tilgængelige.	§ 60	Der skal ikke længere søges om aktindsigt for at få kopi af regnskaberne.

02

Anvendelsesområdet for loven udvides

Små fonde med en aktivsum under 1 mio. DKK har hidtil i det væsentligste været undtaget fra fondsloven – bortset fra helt centrale forhold som vedtægtsændringer og opløsning. Udvalget foreslår, at de små fonde fremover omfattes af fondsloven.

Begrundelsen for ikke længere at undtage små fonde fra loven skal ifølge udvalgets begrundelse særligt søges i PET og Hvidvasksekretariatets arbejde med forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering.

Konsekvensen af dette forslag er relativt betydelig, fordi disse fonde nu underlægges fondsloven som helhed. Det betyder eksempelvis, at de små fonde skal aflægge og indsende årsregnskab til fondsmyndighederne, ligesom de aktivt skal tage stilling til forvaltningen af fondens formue.

Samtidig indebærer de nye regler om uddelinger, at fonden ikke længere har en ubetinget forpligtelse til at uddele alt afkast – og dermed kan fonden vælge at konsolidere sig med henblik på at undgå, at fonden med tiden risikerer en opløsning.

Udvalget har ikke inddraget skattemæssige forhold. Det må imidlertid formodes, at konsekvensen af, at små fonde nu omfattes af fondsloven, må antages at være, at disse genindtræder i fondsbeskatningslovens regler og ikke længere vil være omfattet af selskabsskattelovens regler for foreninger. Der kan efter omstændighederne derfor for disse små fonde være tale om en øget skattebyrde, da man efter reglerne for foreninger alene var skattepligtig af den erhvervmæssige indkomst. Det er PwC's forventning, at disse forhold afklares nærmere, når det endelige lovforslag fremsættes.

03

Grundlæggende om stiftelse af fonde og fondens formål

“Som en grundlæggende del af fonden skal der også fremadrettet fastlægges et formål, der forklarer, hvad fonden skal bruge sin formue til – og det er det formål, som bestyrelsen skal søge at realisere, fx via uddelinger eller ved at drive et museum eller andet.”

3.1. Mulighed for stiftelse af fonde med disponible aktiver

I den nuværende lov er alle aktiver, der indskydes ved stiftelsen, at anse som bundne aktiver, der ikke må uddeles (uden Civilstyrelsens samtykke).

Det foreslås, at det bliver muligt at stifte en fond med disponible aktiver – altså aktiver, som kan benyttes til uddelinger allerede fra starten. Dette skal ses i lyset af, at det fremadrettet bliver muligt at drive fonden, uden at alle disponible midler skal uddeles i forlængelse af optjeningen. Se mere om uddelinger nedenfor i afsnit 6.

I det væsentligste er reglerne om fondens vedtægter/fundats uændret, men der bliver indført en ny bestemmelse om, at hvis fonden stiftes med en disponibel kapital, skal størrelsen af den disponible kapital, og hvorledes den er indbetalt, også fremgå af fondens vedtægt.

Som en grundlæggende del af fonden skal der også fremadrettet fastlægges et formål, der forklarer, hvad fonden skal bruge sin formue til – og det er det formål, som bestyrelsen skal søge at realisere, fx via uddelinger eller ved at drive et museum eller andet.

3.2. Særligt om fonde med flere formål

Udvalget har i betænkningen fundet anledning til at komme med bemærkninger til, hvorledes retstilstanden efter udvalgets opfattelse bør være for fonde med flere formål.

Udvalget bemærker indledningsvist, at det vil bero på en konkret fortolkning af fondens vedtægt og eventuelle dokumenter, der knytter sig hertil, hvorledes fondens formål skal tilgodeses. Er der tvivl om indholdet af formålet, bør tvivlen om, hvordan formålsbestemmelsen skal fortolkes efter udvalgets opfattelse komme bestyrelsen til gode.

Udvalget har særligt drøftet spørgsmålet om flere formål, herunder om hvorledes en bestyrelse skal iagttage kravet om uddeling.

Fondens formål kan eksempelvis indeholde en *udtømmende opremsning* af fondens formål, så bestyrelsen ikke kan uddele til andre formål end dem, der er angivet i vedtægten. Det ses også, at vedtægten indeholder *eksempler* på formål, som fonden kan varetage. En eksemplifikation indebærer efter udvalgets opfattelse, at det vil være op til bestyrelsen, om der skal ske uddeling til de angivne eksempler på formål og i givet fald *hvor meget*.

Vedtægten kan herudover indeholde en *fordelingsnøgle* eller en prioritering mellem de enkelte formål. Bestyrelsen skal i sådanne tilfælde iagttage vedtægtsbestemmelsens fordelingsnøgle eller prioritering.

Der kan i vedtægtens formålsbestemmelse endvidere overlades bestyrelsen et skøn over, hvordan midlerne skal fordeles mellem to eller flere formål. Det vil efter udvalgets opfattelse – som udgangspunkt – desuden være tilfældet, hvis det fx fremgår, at bestyrelsen ”kan” uddele til de formål, som er angivet i vedtægten. I det tilfælde, hvor bestyrelsen ifølge vedtægten er overladt et skøn over, hvordan midlerne skal fordeles mellem to eller flere formål, bør der efter udvalgets opfattelse være et større råderum for bestyrelsen til at beslutte, hvorledes fondens enkelte formål skal tilgodeses. Udvalget finder dog, at der ikke må finde en egentlig negligering sted af et eller flere formål på bekostning af det eller de øvrige formål.

Efter udvalgets opfattelse indebærer en vedtægt med ligestillede formål – uanset om det i vedtægten er angivet, at formålene er sideordnede, ligestillede eller lignende, eller hvor vedtægten er tavs om forholdet mellem flere formål – at der ikke må ske en ensidig begunstiggelse af et eller flere af en fonds formål frem for andre.

Der ligger heri, at der som udgangspunkt skal være en vis rimelig balance i uddelingerne til de forskellige formål set over en årrække. Bestyrelsen skal således sagligt tilgodesede de formål, der er opregnet i vedtægten. Bestyrelsen har derfor ret til at uddele forskelligt til fondens formål, forudsat at dette er sagligt begrundet i fx konkrete eller generelle uddelingsbehov inden for de forskellige uddelingsformål, opsparing til særlige formål, formålenes karakter, fondens forhold, herunder om der er sket en udvikling i størrelsen af fondens kapitalforhold. Endvidere vil det eksempelvis kunne være sagligt i en periode ikke at tilgodesede et almenvelgørende formål, hvis der ikke er en økonomisk trang hos modtageren, ligesom det kan være sagligt ikke at tilgodesede et formål i en periode, fx hvis formålet aktuelt eller undtagelsesvis tidsbestemt ikke kan tilgodeses. Dette er efter udvalgets opfattelse udtryk for en retlig standard, som således kan udvikle sig over tid. Dette er også baggrunden for, at udvalget ikke har foreslået lovregulering af spørgsmålet.

Det er i alle tilfælde vigtigt, at fondsbestyrelsen i tilfælde af flere formål sørger for at dokumentere sine overvejelser og grundlaget for det foretagne skøn.

04

Etablering af et fondsregister

Udvalget har foreslået, at der (gen-) indføres et fondsregister. Det hidtidige fondsregister blev nedlagt i 1991 som led i afbureaukratisering. Det har imidlertid i stigende grad været et problem, at der ikke er noget centralt register, ikke mindst fordi man for andre juridiske personer er vant til at kunne finde de pågældende personer i et register og dermed samtidig konstatere, at de opfylder kriterierne for at være etableret som den pågældende juridiske person. Samtidig er man vant til at kunne kortlægge personkredsen omkring en juridisk person, herunder den siddende bestyrelse og direktion.

Udvalget har derfor skønnet, at et fondsregister er en hensigtsmæssig måde at skabe åbenhed og transparens omkring fondene, ligesom det kan give fondene nogle fordele i deres kommunikation med interessenter og myndigheder.

Fondsregistreret skal etableres i Erhvervsstyrelsen. Hidtil har ikke-erhvervsdrivende fonde udelukkende skullet registrere reelle ejere i Erhvervsstyrelsens it-system.

Registreringen i fondsregistret er en retsevneregistrering. Det betyder, at forudsætningen for at kunne optræde som en ikke-erhvervsdrivende fond er, at fonden registreres. En fond, der ikke er registreret, kan ikke erhverve rettigheder, indgå forpligtelser eller være part i retssager bortset fra søgsmål vedrørende stiftelsen.

I forbindelse med registreringen skal Civilstyrelsen derfor efterprøve, om

fonden opfylder de grundlæggende krav til en fond, herunder at der er oprettet en vedtægt med et uddelingsformål, og at den foreskrevne kapital er indbetalt (minimum 1 mio. DKK i bundne aktiver).

Det fremgår af de foreslåede ikrafttrædelsesbestemmelser, at allerede eksisterende fonde, som aktuelt har mindre end 1 mio. DKK i bundne aktiver, ikke skal opfylde kapitalkravet ved indtræden i loven, eftersom kapitalkravet alene er relevant ved stiftelsen af fonden.

Der vil fremover blive registreret en række oplysninger i fondsregistret, f.eks.:

- Fondens navn og CVR-nummer
- Fondens adresse og hjemsteds kommune
- Medlemmerne af fondens bestyrelsen og en eventuel direktion
- Fondens revisor
- Fondens tegningsregel
- Som hidtil – oplysning om reelle ejere.

I dag registreres en del oplysninger om erhvervsdrivende fonde. Det er ikke klart, om alle disse tilsvarende skal registreres på ikke-erhvervsdrivende fonde.

Skifter en fond status, så den fremadrettet anses som en erhvervsdrivende fond, skal fondens ændrede status registreres i Erhvervsstyrelsens it-system.

Justitsministeren kan fastsætte et gebyr til dækning af udgifterne ved administration af loven, herunder til dækning af omkostningerne til registreringen.

05

Kapitalforhold i fonden

Hidtil har det været et krav, at der på tidspunktet for stiftelse af en fond er aktiver for mindst 1 mio. DKK.

Udvalget har ikke foreslået ændringer til dette krav, bortset fra at kravet nu præciseres, så hvis der overtages forpligtelser ved stiftelsen, gælder kapitalkravet for den indskudte nettokapital. Der foreslås dog en lempeligere bestemmelse for fonde, som realiserer sit formål gennem indsamlede midler, idet disse fondes bundne kapital ved stiftelsen skal udgøre mindst 300.000 DKK. Disse fonde skal dog opfylde betingelserne i indsamlingsloven.

Det foreslås, at der fremover i forbindelse med stiftelsen skal være mulighed for at modtage disponible aktiver/kapital. Det skal dog sikres, at fondens disponible kapital på stiftelsestidspunktet er ”positiv”, så værdien af forpligtelserne hørende til den disponible kapital ikke overstiger værdien af aktiverne hørende til den disponible kapital. Det skyldes naturligvis, at såfremt den disponible kapital er negativ, griber det ind i tilstedeværelsen af de bundne aktiver.

Kapitalkravet har været drøftet i udvalget, ikke mindst fordi afkastet af de krævede bundne aktiver for 1 mio. DKK antageligt er lavt i forhold til at kunne skabe et passende afkast til uddeling. Udvalget har imidlertid konkluderet, at et højere kapitalkrav vil føre til, at byrderne ved at stifte en fond bliver for høje. Samtidig indebærer de nye regler, at det er muligt at stifte med fx 1 mio. DKK i bundne aktiver og et beløb derudover som disponible

aktiver (der er tilgængelige for uddeling fra starten). Denne fleksibilitet gør, at den lave bundne kapital ikke nødvendigvis udgør et problem i forhold til, at fonden kan bestå i fremtiden.

Selve kapitalmodellen har også været drøftet i udvalget, herunder om man skulle ændre modellen fra at fokusere på bundne/disponible aktiver til at fokusere på tilstedeværelsen af egenkapitalen, herunder en grundkapital. Et flertal i udvalget besluttede imidlertid at holde fast i den hidtidige kapitalmodel, hvorfor ikke-erhvervsdrivende fonde fortsat ikke har nogen grundkapital, men i stedet bundne/disponible aktiver. Se også mere herom under afsnit 7.

Kapitalmodellen for en ikke-erhvervsdrivende fond er derfor også fremadrettet markant anderledes end for en erhvervsdrivende fond. En ikke-erhvervsdrivende fond, hvor værdierne falder under minimumskravet, fører således ikke til, at der skal iagttages særlige pligter overfor fondsmyndigheden (som tilfældet er for erhvervsdrivende fonde, der taber mere end 50% af grundkapitalen). Hvis de bundne aktiver falder i værdi, men fonden i øvrigt er i stand til at opfylde sit formål, er værdinøgningen således ikke i sig selv grund til at reagere. Først når formålsopfyldelsen risikerer at blive påvirket negativt, skal fondens bestyrelse iværksætte tiltag til at gøre noget, evt. ved at søge at få flere penge ind i fonden eller ved at reducere omfanget af uddelinger. I sidste ende kan det blive nødvendigt at inddrage Civilstyrelsen som fondsmyndighed.

06

Realisering af fondens formål – herunder via uddelinger

Efter de nuværende regler skal en bestyrelse som udgangspunkt løbende uddele alt, hvad der optjenes i fonden – altså alt afkast på fondens investeringer.

Den model foreslås ændret. Udvalget ønsker således, at det i højere grad end hidtil bør overlades til bestyrelsen at vurdere fondens uddelinger, herunder fondens behov for at have eller opbygge en disponibel kapital. Fondens bestyrelse er således efter udvalgets opfattelse de nærmeste til at vurdere, om fondens afkast skal uddeles, anvendes til betaling af skat eller fx vedligeholdelse af fondens faste ejendom, om der skal opbygges likviditet mv. samt om fonden har behov for at konsolidere den bundne kapital.

Udkastet til ny lov lægger op til, at en fond skal realisere sit formål, herunder via uddelinger. Denne formulering er valgt, fordi fondene er forskellige, og nogle fonde realiserer formålet via direkte (kontante) uddelinger, mens andre er aktivitetsfonde som realiserer formålet ved at drive eksempelvis et museum. Ordvalget ”realisering af formålet” har til formål at tilgodese denne flerhed i formålene.

Den hidtidige pligt til, at fonden skal uddele årets resultat, foreslås dermed ikke videreført.

Dermed vil ikke-erhvervsdrivende fonde kunne opspare disponibel kapital – altså fx et afkast fra fondens bundne og disponible aktiver – med henblik på senere uddeling eller i det hele taget for at sikre

en vis rimelig stødpude til dårlige tider. Som hidtil kan bundne aktiver ikke uddeles, men de vil imidlertid kunne benyttes til realisering af formålet (fx et museum, som er indskudt i fonden ved stiftelsen). Endvidere vil realiserede afkast af bundne aktiver kunne uddeles, fx udbytte fra børsnoterede aktier og obligationer.

Urealiserede værdistigninger på fondens bundne aktiver vil fortsat være bundne. Realiseres fx værdipapirer, der er bundne aktiver, skal de derfor geninvesteres som en del af de bundne aktiver. Dermed har udvalget fastholdt den hidtidige retsstilling, hvorefter kun ”realiserede afkast” på fondens bundne aktiver er disponible til uddeling.

Bestyrelsen kan dog som hidtil vælge at uddele bundne aktiver svarende til de skattepligtige nettokursgevinster, jf. kursgevinstloven og aktieavancebeskatningsloven. Som noget nyt gives der direkte i loven også mulighed for at realisere bundne aktiver for at afregne skatten af nettokursgevinster (dette skulle fonden tidligere ansøge Civilstyrelsen om tilladelse til at gøre). Sidstnævnte model vil spare likviditet i fonden, da fonden derved kan nøjes med at afstå bundne aktiver svarende til skattebeløbet fremfor at uddele de fulde skattepligtige nettokursgevinster.

Bestyrelsen vil som hidtil kunne beslutte at henlægge hele eller dele af fondens disponible aktiver, herunder fondens årlige overskud, til konsolidering af fondens bundne kapital.

“Udvalget ønsker, at det i højere grad end hidtil bør overlades til bestyrelsen at vurdere fondens uddelinger, herunder fondens behov for at have eller opbygge en disponibel kapital.”

Henlæggelser til konsolidering vil herefter tilhøre fondens bundne kapital, hvilket navnlig vil indebære, at midlerne ikke kan anvendes til uddelinger. En sådan henlæggelse binder fondens bestyrelse fremadrettet, idet de bundne aktiver ikke blot kan forbruges. Det er PwC's opfattelse, at det ofte vil være mere hensigtsmæssigt for fonden blot at spare disponible aktiver op fremfor at henlægge dem som bundne aktiver, da det giver større fleksibilitet fremadrettet.

Uddelinger foretages af fondens disponible kapital. Ved fondens disponible kapital forstås fondens disponible aktiver med fradrag af forpligtelser knyttet til fondens bundne aktiver med tillæg af løbende afkast på investeringer.

Uddelingskompetencen ligger som hidtil hos fondens bestyrelse. Udvalget foreslår imidlertid, at bestyrelsen skal have mulighed for at delegere den administrative udmøntning af fondens uddelinger mv. til fx et eller flere bestyrelsesmedlemmer, en direktør, en sekretariatschef, en komité eller lignende, hvis bestyrelsen har saglige grunde hertil. Sådanne personer eller organer kan netop have den fornødne faglige ekspertise til at sikre, at uddelingerne tilgodeser fondens formål på bedst mulig vis. Udvalgets forslag skal ses som led i at muliggøre, at bestyrelsen kan frigøre tid, som kan anvendes på andre af bestyrelsens opgaver.

Det vil fortsat være bestyrelsen, der har ansvaret for, at fondens uddelinger er forsvarlige og sker til de formål, der er fastsat i fondens vedtægt. Såfremt der foretages uddelegering af de administrative opgaver ved uddelingerne, bør de enkelte parters virke og mandat fastsættes i en forretningsorden, instruks eller lignende. Bestyrelsen bør i den forbindelse definere rammerne for uddelingerne, herunder fx fastsætte de budget- og omfangsmæssige rammer, så bestyrelsens virke består i at identificere uddelingsmodtagere, der opfylder de af bestyrelsen opstillede kriterier hhv. ikke opfylder kriterierne. Den konkrete udmøntning af uddelingerne kan dermed overlades til fx direktionen, mens ansvaret vil forblive hos bestyrelsen. Bestyrelsens ansvar kan netop ikke uddelegeres.

Udvalget ønsker således, at det i højere grad end hidtil bør overlades til bestyrelsen at vurdere fondens uddelinger, herunder fondens behov for at have eller opbygge en disponibel kapital. Fondens bestyrelse er således efter udvalgets opfattelse nærmest til at vurdere, om fondens afkast skal uddeles, anvendes til betaling af skat eller fx vedligeholdelse af fondens faste ejendom, til opbygning af likviditet mv. samt fondens behov for konsolidering af den bundne kapital.

07

Fondens aktiver og aktivforvaltning – bundne og disponible aktiver

Der foreslås en definition af bundne og disponible aktiver. Som nævnt ovenfor ønsker udvalget at gøre det muligt at stifte en fond med disponible aktiver,

ligesom det er muligt at opspare disponible midler efterfølgende. De to typer aktiver er defineret således:

Definition af bundne og disponible aktiver

Bundne aktiver, jf. § 29

Aktiver, der er indbetalt ved fondens stiftelse, eller hvad der træder i stedet herfor, og som er bestemt til at være bundne aktiver.

Aktiver, der modsvarer overskud, som er henlagt til konsolidering af fondens bundne kapital.

Aktiver, der senere tilfalder fonden som arv eller gave, eller hvad der træder i stedet herfor, kan af arvelader eller gavegiver være besluttet at skulle indgå i de bundne aktiver.

Er der ikke truffet beslutning herom, kan bestyrelsen senest ved regnskabsaflæggelsen for det pågældende regnskabsår træffe beslutning herom, eller om aktiverne skal være disponible.

Disponible aktiver, jf. § 30

Aktiver, der er indbetalt ved fondens stiftelse, eller hvad der træder i stedet herfor, og som er bestemt til at være disponible aktiver.

Afkast og andet realiseret nettooverskud, der hidrører fra midler, der tilhører de bundne aktiver.

Afkast og andet nettooverskud, der hidrører fra midler, der tilhører de disponible aktiver.

Se under "Bundne aktiver" vedrørende gaver til fonden.

Som nævnt ovenfor i afsnit 5 om kapitalforhold er kapitalmodellen i loven fortsat en "aktivmodel", som søger at beskytte aktiverne. Det indebærer i princippet, at hvis fonden ved stiftelsen modtager børsnoterede aktier som bundne aktiver, vil alle værdistigninger på disse aktier også i fremtiden være bundne – kun realiseret afkast i form af udbytte vil således blive disponible aktiver. Er fonden stiftet for mange år siden, kan formuen/egenkapitalen i fonden derfor være ganske betydelig, uden at der er mulighed for at uddele midler fra fonden.

Udvalget har ønsket at fastholde muligheden for, at skattemæssige nettokursgevinster på de bundne aktiver kan overføres til den disponible kapital med krav om uddeling. Samtidigt foreslår udvalget, at fonde som alternativ til at uddele nettokursgevinster – uden at skulle indhente Civilstyrelsens tilladelse – kan betale skatten af nettokursgevinsterne af de bundne aktiver, hvilket sikrer, at fondens bundne aktiver ikke reduceres så voldsomt, som hvis nettokursgevinsten skulle uddeles.

7.1. Forvaltning af fondens formue

Hidtil har en fond skullet anbringe sine bundne aktiver i henhold til anbringelsesbekendtgørelsen, medmindre vedtægterne har foreskrevet andet.

Fremadrettet kan fondsbestyrelsen fravælge at følge anbringelsesbekendtgørelsens regler (medmindre vedtægterne siger noget andet). Indeholder vedtægten bestemmelser om formuens forvaltning, vil disse bestemmelser dog være bindende for bestyrelsen. Ønsker bestyrelsen i dette tilfælde at ændre vedtægtsbestemmelserne herom, vil bestyrelsen skulle følge reglerne om vedtægtsændring. Udvalget har her lagt op til, at en sådan vedtægtsændring i givet fald skal være relativt enkel at få godkendt i Civilstyrelsen, jf. reglerne om vedtægtsændringer i afsnit 11.1 nedenfor.

Det foreslås, at bestyrelsen skal sikre, at fondens samlede formue forvaltes på en forsvarlig og afbalanceret måde, hvor der tages hensyn til både muligheden for afkast og risikoen for tab. Med forslaget vil bestyrelsen blive pålagt et krav om aktiv involvering i forhold til forvaltning af fondens samlede aktiver og forpligtelser.

Fondsbestyrelsen skal dermed forholde sig til fondens samlede kapitalisering og vil således fx også løbende skulle påse, om gæld skal omlægges. Heraf følger, at kravet om formueforvaltning gælder for såvel de bundne som de disponible aktiver og tilhørende gældsforpligtelser.

Kravet om at tage aktivt stilling til formueforvaltningen hænger også sammen med, at bestyrelsen foreslås at få mulighed for at træde ud af anbringelsesbekendtgørelsen. Det skal samtidig understreges, at selvom fondens bestyrelse fortsætter med at følge anbringelsesbekendtgørelsens investeringsvilkår, har den stadig et ansvar for at forvalte fondens formue betryggende og hensigtsmæssigt, jf. ovenfor. Bestyrelsen skal således aktivt og regelmæssigt tage stilling til, hvad der er bedst for fonden – under hensyntagen til, at aktiverne skal give et rimeligt afkast uden for høj en risiko for fonden.

Der bliver fremadrettet krav om, at årsregnskabet skal indeholde en beskrivelse af fondens formueforvaltningspolitik, jf. mere herom i afsnit 10 nedenfor, hvor kravene til årsregnskabet er omtalt.

08

Ledelsen af fonden

“Helt generelt lægger lovudkastet op til, at ansvaret for at drive fonden fortsat ligger hos fondens bestyrelse, men at dette ansvar tydeliggøres, ligesom der indføres en række bestemmelser, der forudsætter dokumentation af bestyrelsens vurderinger af bestemte forhold.”

Udvalget foreslår en række præciseringer i loven i forhold til kravene til bestyrelsen og en eventuel direktion. Der er til en vis grad tale om kodificering af gældende ret, men der er også nyskabelser.

Helt generelt lægger lovudkastet op til, at ansvaret for at drive fonden fortsat ligger hos fondens bestyrelse, men at dette ansvar tydeliggøres, ligesom der indføres en række bestemmelser, der forudsætter dokumentation af bestyrelsens vurderinger af bestemte forhold, fx vedrørende forvaltning af fondens formue. Sidstnævnte krav, jf. mere herom nedenfor, indføres for at sikre, at bestyrelsen aktivt tager stilling hertil – det er ”prisen” for, at det er muligt at fravælge anbringelse efter anbringelsesbekendtgørelsen.

Det foreslås, at direktører og mindst halvdelen af bestyrelsesmedlemmerne skal være bosat i Danmark, Færøerne, Grønland eller EU- eller EØS-lande.

Vederlæggelsen af fondens bestyrelse og direktion må efter forslaget fortsat ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art, arbejdets omfang og ansvaret forbundet hermed, og hvad der må anses for forsvarligt i forhold til fondens økonomiske stilling, jf. lovudkastets § 50.

Udvalget har bevidst fravalgt at foreslå, at fondene skal underlægges anbefalinger for god fondsledelse.

Årsagen er, at der er rigtig mange små fonde, hvor opgaven og byrden med løbende at skulle forholde sig til sådanne anbefalinger skønnes at overstige de fordele, der vil være ved at indføre anbefalinger.

8.1. Bestyrelsens opgaver

Bestyrelsen skal alene varetage fondens formål og interesser.

Bestyrelsen skal endvidere varetage den overordnede og strategiske ledelse af fonden, sikre en forsvarlig organisation af fondens virksomhed og sikre, at

- 1) bogføringen og regnskabsaflæggelsen foregår på en måde, der efter fondens forhold er tilfredsstillende,
- 2) der er etableret de fornødne procedurer for risikostyring,
- 3) bestyrelsen løbende modtager den fornødne rapportering om fondens finansielle forhold,
- 4) fonden til enhver tid har tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder,
- 5) fondens samlede formue forvaltes på en forsvarlig og afbalanceret måde, hvor der tages hensyn til både muligheden for afkast og risikoen for tab (se ovenfor under 7.1), og
- 6) en eventuel direktion udøver sit hverv efter bestyrelsens retningslinjer og anvisninger.

Ovennævnte krav foreslås nu skrevet ind i loven. Den nuværende lov har blot indeholdt generelle bestemmelser om bestyrelsens ledelse af fonden. Se herom nedenfor i afsnit 8.2.

Hvor bestyrelsen ikke har ansat en direktion, skal bestyrelsen udover opgaverne i nr. 1-6 ovenfor også varetage fondens daglige ledelse.

Bestyrelsen skal i fondens årsregnskab redegøre for fondens politik for forvaltningen af fondens samlede formue. Se nedenfor i afsnit 10.1 om oplysninger om fondens politik for forvaltning af fondens samlede formue.

Bestyrelsen skal ved en forretningsorden træffe nærmere bestemmelse om udførelsen af bestyrelsens opgaver.

I nystiftede fonde vælges eller udpeges bestyrelsesmedlemmer for 4 år ad gangen, medmindre vedtægterne bestemmer andet.

Det er også bestemt, at flertallet af bestyrelsens medlemmer ikke må være ansat som direktører i fonden, ligesom en direktør ikke må være formand eller næstformand i bestyrelsen.

8.2. Den daglige ledelses opgaver

Den daglige ledelse indebærer en forpligtelse til at varetage fondens formål og interesser.

Den daglige ledelse indebærer en forpligtelse til at sikre, at

- 1) bogføringen sker under iagttagelse af lovgivningens regler herom,
- 2) fonden til enhver tid har tilstrækkelig likviditet til at opfylde fondens nuværende og fremtidige forpligtelser, efterhånden som de forfalder, og
- 3) fondens samlede formue forvaltes på en forsvarlig og afbalanceret måde, hvor der tages hensyn til både muligheden for afkast og risikoen for tab.

Den daglige ledelse omfatter ikke dispositioner, der efter fondens forhold er af usædvanlig art eller af stor betydning.

Den daglige ledelse kan varetages af en ansat direktør eller af den samlede bestyrelse. Der er således ikke nogen pligt til at ansætte en direktion.

Er der ansat en direktion, kan direktionen kun foretage dispositioner, der efter fondens forhold er af usædvanlig art eller af stor betydning, efter særlig bemyndigelse fra bestyrelsen, medmindre bestyrelsens beslutning ikke kan afventes uden væsentlig ulempe for fonden. Bestyrelsen skal i så fald snarest underrettes om den truffe disposition.

Er der ansat en direktion, har medlemmer af direktionen ret til at være til stede og udtale sig ved bestyrelsens møder, medmindre bestyrelsen i de enkelte tilfælde træffer anden bestemmelse.

8.3. Afsættelse af ledelsesmedlemmer – bestyrelse og direktion

Som hidtil kan fondsmyndigheden afsætte et eller flere bestyrelsesmedlemmer, hvis disse ikke opfylder betingelserne for at være medlem af bestyrelsen. Fondsmyndigheden kan således afsætte et *bestyrelsesmedlem* i følgende tilfælde:

- 1) Hvis denne ikke længere er myndig og eller er under rekonstruktionsbehandling eller konkursbehandling, eller hvis den pågældende er under værgemål efter værgemålslovens § 5, under samværgemål efter værgemålslovens § 7, eller omfattet af en fremtidsfuldmagt, som er sat i kraft efter § 7, stk. 1, i lov om fremtidsfuldmagter.
- 2) Hvis denne ikke opfylder kravene i vedtægten.
- 3) Hvis denne gør sig skyldig i en handling, som gør den pågældende uværdig til fortsat at være medlem af bestyrelsen.
- 4) Hvis denne på grund af længerevarende sygdom eller anden svækkelse har vist sig ude af stand til at varetage hvervet som medlem af bestyrelsen.
- 5) Hvis denne har vist sig uegnet til at varetage hvervet som medlem af bestyrelsen.

Et *bestyrelsesmedlem* kan altid selv vælge at udtræde.

Det er således fortsat ikke muligt for den øvrige bestyrelse eller andre – fx en udpegningsberettiget – at afsætte et bestyrelsesmedlem. Et bestyrelsesmedlems funktionsperiode er som noget nyt fire år ad gangen, medmindre vedtægterne bestemmer andet.

Her er indført en overgangsbestemmelse for allerede eksisterende fonde vedrørende funktionsperioden, jf. oversigten i appendiks.

Fondsmyndigheden kan afsætte en *direktør*, der ikke opfylder de grundlæggende krav til at være myndig, kommer under konkurs mv. eller ikke er bosat i Danmark/EU/EØS. Herudover kan fondsmyndigheden give bestyrelsen påbud om at afsætte en direktør, hvis denne klart ikke lever op til de krav, der stilles for at varetage den daglige ledelse. Dermed understreges det, at ledelsen af fonden tilkommer bestyrelsen, og dermed at myndighederne kun kan afsætte en direktør i tilfælde af overtrædelse af objektive krav som fx bopælskravet.

8.4. Stifter og stifters nærtstående i bestyrelsen

Der er fortsat forbud mod, at stifter og dennes nærtstående udgør flertallet i bestyrelsen, medmindre fondsmyndigheden samtykker heri. Tilsvarende gælder, hvis fonden er stiftet af en virksomhed – her kan personer, der direkte eller indirekte ejer mere end halvdelen af ejerandelene eller stemmeandelene i virksomheden (og disses nærtstående) ikke uden fondsmyndighedens samtykke tilsammen udgøre flertallet i fondens bestyrelse.

Den personkreds, der efter lovudkastets § 49 ikke må udgøre bestyrelsens flertal, består af stifteren, dennes ægtefælle eller faste samlever eller personer, der er knyttet til de nævnte personer ved slægts- eller svogerskab i ret op- eller nedstigende linje eller sidelinjen så nært som søskende.

Begrundelsen for dette forbud er, at et flertal i bestyrelsen ville indebære, at fonden derved ikke anses som selvstændig i forhold til stifteren. Bestemmelsen foreslås imidlertid justeret lidt på følgende punkter:

- ”Samlever” er skrevet direkte ind som en del af de nærtstående til stifteren – i den hidtidige praksis blev samlever også anset for at være knyttet til stifteren.
- Begrebet ”stifterselskab” udvides fra ”et selskab” til ”en eller flere virksomheder”.

- Kredsen af personer udvides til ledelsesmedlemmerne i stifter-virksomhederne, der ikke alene eller sammen med stifter og dennes nærtstående kan udgøre flertallet i fondens bestyrelse, medmindre fondens myndighed har givet samtykke.

Den foreslåede præcisering harmoniserer således med den formulering, der i forvejen er gældende for de erhvervsdrivende fonde.

09

Gensidigt bebyrdende aftaler mellem fonden og ledelsen

Hidtil har en fond og dennes bestyrelsesmedlemmer kunnet indgå aftaler med hinanden, hvis sådanne aftaler har været i fondens interesse. Der har dog været bestemmelser om inhabilitet, når sådanne aftaler skulle indgås, hvorefter et medlem ikke kan stemme vedrørende indgåelsen af en aftale med sig selv eller med dennes nærtstående.

Sådanne transaktioner foreslås fortsat at kunne indgås under iagttagelse af reglerne om inhabilitet.

Det foreslås imidlertid som noget nyt, at et flertal af bestyrelsens medlemmer ikke på samme tid eller i et givent kalenderår må have gensidigt bebyrdende aftaler med fonden.

Samtidig er det nu bestemt, at gensidigt bebyrdende aftaler med medlemmer af fondens ledelse – det vil sige både bestyrelsesmedlemmer og direktionsmedlemmer - skal behandles og besluttet på et bestyrelsesmøde. Bestyrelsen skal påse, at aftalerne er indgået på almindelige markedsmæssige vilkår, om end der ikke er foreslået et udtrykkeligt krav om en egentlig markedsprøvning. Aftalerne skal være skriftlige og vedlægges bestyrelsesprotokollen.

I årsrapporten skal der oplyses om de pågældende transaktioner mellem fonden og et ledelsesmedlem/deres nærtstående parter og de virksomheder, som personerne kontrollerer, jf. afsnit 10.3 nedenfor.

10

Aflæggelse af årsregnskab og krav om revision i fonden

Hidtil har ikke-erhvervsdrivende fonde været forpligtet til at udarbejde årsregnskab og lade dette revidere. Uanset at små fonde med aktiver under 1 mio. DKK generelt har været undtaget fra loven, har administrativ praksis imidlertid været, at der alligevel har været et krav om at udarbejde et årsregnskab, der samtidig også skulle revideres.

Årsregnskabet har hidtil skullet udarbejdes indenfor seks måneder efter regnskabsårets udløb og på anmodning skullet indsendes til Civilstyrelsen, fx hvis der blev søgt aktindsigt.

Udvalget foreslår, at der indføres en pligt til at udarbejde og altid indsende årsregnskabet til Erhvervsstyrelsen med henblik på offentliggørelse på samme måde som for erhvervsdrivende fonde. Samtidig skal der fastsættes et sæt regnskabsregler i en bekendtgørelse herom. Disse foreslås at skulle have sit afsæt i årsregnskabslovens regler for regnskabsklasse B, uanset fondens størrelse.

Det er fastlagt i lovudkastet, at årsregnskabet skal give et retvisende billede af fondens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultat.

Justitsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler for regnskabsudarbejdelsen samt om indsendelse, modtagelse og offentliggørelse af årsregnskabet.

I lovforslaget stilles der specifikke krav om i årsregnskabet at give oplysninger om:

- Fondens politik for forvaltningen af fondens samlede formue, jf. lovudkastets § 41.
- Vederlag til ledelsesmedlemmer og udgifter til administrator, jf. lovudkastets § 61.
- Gensidigt bebyrdende aftaler med nærtstående, herunder art og omfang, jf. lovudkastets § 62.

10.1. Oplysninger om fondens politik for forvaltning af fondens samlede formue

Som nævnt ovenfor i afsnit 6 er det foreslået, at bestyrelsen fremadrettet får større fleksibilitet i forhold til fx at opspare disponible midler i fonden. Og samtidig foreslås bestyrelsen fremadrettet at kunne fravælge anbringelsesbekendtgørelsen.

Disse frihedsgrader foreslås ledsaget af en pligt for bestyrelsen til aktivt at tage stilling til forvaltningen af formuen i fonden i form af en formueforvaltningspolitik, jf. også lovudkastets § 41 om bestyrelsens pligter.

Formueforvaltningspolitikken vil navnlig skulle indeholde bestyrelsens redegørelse for, hvordan fondens samlede formue skal forvaltes med henblik på at understøtte fondens formål. Politikken vil herunder skulle indeholde en beskrivelse af de nærmere rammer for anbringelsen og eventuelt forvaltningen af midlerne hørende til fondens bundne aktiver.

Omfanget af politikken skal tilpasses hver enkelt fonds individuelle forhold – omfanget afhænger af kompleksiteten i den enkelte fonds forhold (kompleksitet af investeringer og fondens størrelse).

For små fonde kan politikken være ganske få linjer. For større fonde er det naturligt, at der inddrages flere detaljer.

Den pågældende politik skal efter lovudkastets § 41, stk. 3, beskrives i årsregnskabet. I forbindelse med udarbejdelse af årsregnskabet skal det derfor altid overvejes, om politikken skal justeres som følge af udviklingen i fondens forhold, finansielle markeder, risikovillighed m.v.

Det er PwC's vurdering, at man i formueforvaltningspolitikken eksempelvis kan inddrage følgende forhold (bemærk, det er eksempler, som bestyrelsen selvfolgelig må tilpasse til fondens konkrete forhold og den politik, som bestyrelsen vælger for forvaltningen):

- At en andel af de bundne aktiver er placeret i bygninger, som er nødvendige for at opfylde fondens formål. Er der fleksibilitet i forhold til fx valg af bygninger – hvorfor har man valgt, som man har?
- At fonden har valgt at fravige anbringelsesbekendtgørelsen.
- At de øvrige bundne aktiver er placeret i hhv. børsnoterede aktier og obligationer med henblik på at sikre, at likviditetsbehovet i fonden kan dækkes af afkastet – og at fondens formål derfor kan opfyldes.
- At de disponible aktiver såvidt muligt udgør xx % eller DKK af egenkapitalen – og dermed sikres en buffer til uforudsete omkostninger.
- At fonden har en politik om ikke at optage lån med sikkerhed i sine aktiver.

Ovennævnte er som nævnt udelukkende eksempler.

“Udvalgets forslag til kredsen af nærtstående parter er mindre omfattende, end hvad der gælder i erhvervsdrivende fonde, der er direkte omfattet af den pågældende bestemmelse i årsregnskabslovens § 98 c, som henviser til den internationale regnskabsstandard, IAS 24.”

10.2. Oplysninger om vederlag til ledelsesmedlemmer og udgifter til administrator

Vederlæggelsen af fondens bestyrelse og direktion må efter forslaget fortsat ikke overstige, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art, arbejdets omfang og ansvaret forbundet hermed, og hvad der må anses for forsvarligt i forhold til fondens økonomiske stilling, jf. lovudkastets § 50.

I årsregnskabet skal det samlede vederlag til ledelsesmedlemmerne oplyses fordelt på hvert ledelsesorgan (dvs. bestyrelse og direktion) – men kan dog præsenteres samlet, hvis det er nødvendigt for at undgå, at der oplyses vederlag for enkeltpersoner. Denne bestemmelse svarer til årsregnskabslovens bestemmelse herom, der også gælder for erhvervsdrivende fonde.

Der er således efter forslaget ikke noget krav om, at der gives oplysninger om vederlag til enkeltpersoner.

Desuden skal omkostningerne til en eventuel administrator fremgå.

10.3. Oplysninger om fondens gensidigt bebyrdende aftaler med nærtstående

Som nævnt ovenfor i afsnit 9 foreslås en række regler, der skal iagttages i forhold til fondens indgåelse gensidigt bebyrdende aftaler mellem fonden og fondens nærtstående parter, herunder med bestyrelsesmedlemmer. Disse oplysninger omfatter i sagens natur ikke ledelsesvederlag, eftersom forslaget indeholder særskilt regulering herom, jf. ovenfor.

Der stilles krav om, at oplysningerne om transaktioner mellem fonden og dennes nærtstående som minimum skal omfatte:

- de gensidigt bebyrdende aftalers art og beløbsmæssige størrelse,
- den beløbsmæssige størrelse af mellemværender på balancedagen og vilkårene knyttet til disse, og
- årets nedskrivninger af tilgodehavender fra nærtstående parter og den akkumulerede nedskrivning på de pågældende tilgodehavender.

Som *nærtstående parter* til fonden foreslås følgende parter:

- Medlemmer af fondens ledelse (dvs. bestyrelse og direktion),
- Ledelsesmedlemmernes børn, ægtefælle og faste samlever
- Virksomheder, som disse personer (i 1. og 2. bullet) hver for sig eller tilsammen har bestemmende indflydelse over.

Udvalgets forslag til kredsen af nærtstående parter er mindre omfattende, end hvad der gælder i erhvervsdrivende fonde, der er direkte omfattet af den pågældende bestemmelse i årsregnskabslovens § 98 c, som henviser til den internationale regnskabsstandard, IAS 24.

Det er imidlertid PwC's vurdering, at udvalgets forslag er en passende afvejning af på den ene side at skrive en bestemmelse, der er let at læse, og på den anden side en bestemmelse, der favner langt de fleste relevante transaktioner.

10.4. Revision og revisors pligt til indberetning til myndighederne

Bestyrelsen skal fortsat sørge for, at årsregnskabet revideres af en eller flere godkendte revisorer eller af en godkendt forvaltningsafdeling. Det er foreslået, at advokater ikke længere kan forestå revisionen af årsregnskabet.

Revisionen skal – højst usædvanligt – gennemføres efter god revisionsskik. Det er usædvanligt, fordi normen ”god revisionsskik” for længst er erstattet med henvisning til gældende revisionsstandarder m.v.

Det er også foreslået, at revisor som led i sin revision – som hidtil – skal foretage en ”kritisk gennemgang af fondens regnskabsmateriale og forhold i øvrigt, herunder overholdelsen af reglerne i denne lov”, jf. lovudkastets § 64.

Det er ikke nærmere beskrevet, hvad udtrykket ”kritisk” dækker over og rækkevidden heraf.

Revisor vil også fremover få pligt til at indberette til myndighederne, hvis der i forbindelse med arbejdet konstateres lovovertrædelser m.v.:

Indberetningspligt til myndighederne

I forbindelse med revision af årsregnskabet

- Hvis den kritiske revision (§ 64, stk. 2) giver anledning til bemærkninger. Af lovbemærkningerne fremgår, at ”Det vil ikke være tilstrækkeligt, at revisors meddelelse alene fremgår af årsregnskabet.”
- Hvis det konstateres, at bøger, fortegnelser m.v. ikke er oprettet (§ 64, stk. 3). Konstaterer revisor, at de omhandlede krav ikke er opfyldt, skal revisor udfærdige en ”særskilt udtalelse” herom, der indsendes til fondsmyndigheden.

Straks (henover året)

- Hvis revisor ved udførelsen af sit arbejde er blevet bekendt med forhold, som giver en begrundet formodning om, at medlemmer af ledelsen kan ifalde erstatnings eller strafansvar for handlinger eller undladelser, der berører fonden, tilknyttede virksomheder, kreditorer eller medarbejdere. Herunder skal altid oplyses om overtrædelse af:
 - 1) straffelovens kapitel 28 og skatte-, afgifts- og tilskudslovgivningen, og
 - 2) lovgivningen om regnskabsaflæggelse, herunder om bogføring og opbevaring af regnskabsmateriale.

Justitsministeren fastsætter i en bekendtgørelse nærmere regler om revision af årsregnskabet, den kritiske gennemgang

af fondens regnskabsmateriale og forhold i øvrigt og revisors påtegning.

11

Nye regler om ændringer af vedtægter, fusion og opløsning

I forbindelse med vedtægtsændringer, fusion, sammenlægning og opløsning ønsker udvalget, at der generelt sker en justering af gældende ret og administrativ praksis. Der bør efter udvalgets opfattelse i større udstrækning lægges vægt på, om den påtænkte vedtægtsændring, fusion, sammenlægning eller opløsning er i fondens interesse.

Udvalget ønsker således overordnet at sikre fondsbestyrelsen friere rammer og mere fleksibilitet, forudsat at det sker i fondens interesse.

11.1. Vedtægtsændringer

Hidtil har fondsmyndigheden efter indstilling fra bestyrelsen kunnet tillade, at en bestemmelse i vedtægten ændres, herunder at fonden sammenlægges med andre fonde, eller at en fond, hvis midler ikke står i rimeligt forhold til formålet, opløses ved uddeling af kapital. Se nedenfor i afsnit 11.2 og 11.3 vedrørende fusion og opløsning.

Fondsmyndigheden foreslås – efter indstilling fra bestyrelsen – at kunne tillade, at vedtægten ændres.

Ændring af bestemmelser om fondens formål og opløsningsformål kan tillades, hvis bestemmelsen ikke eller kun vanskeligt kan efterleves eller er blevet uensigtsmæssig – hidtil har kravet været, at formålet skulle være ”uigennemførligt” (umulighed) eller ”klart uhensigtsmæssig”.

Ændring af øvrige vedtægtsbestemmelser kan tillades, hvis ændringen er hensigtsmæssig. Sådanne ændringer er i sagens natur lettere at få gennemført end ændringer i formålet.

Ændring eller fravigelse af forvaltningsmæssige rettigheder, som ifølge vedtægten er tillagt tredjemand, kan ikke foretages uden dennes samtykke, medmindre særlige omstændigheder taler for det.

11.2. Fusion

De nuværende regler giver i realiteten alene mulighed for sammenlægning efter reglerne om opløsning.

Det foreslås, at der indføres fusionsregler for fonde. Udvalget har i den forbindelse foreslået, at foruden muligheden for, at ikke-erhvervsdrivende fonde kan fusionere, bør det også være muligt for erhvervsdrivende fonde at fusionere med ikke-erhvervsdrivende fonde. En sådan adgang forudsætter dog, at der tilsvarende laves ændringer i lov om erhvervsdrivende fonde.

Fusionsreglerne kan efter udvalgets vurdering være et effektivt redskab til at hjælpe fonde, som ellers er i risiko for at blive opløst. Lovudkastets § 72 forudsætter, at en fusion kun kan gennemføres, hvis:

- fondene har samme eller beslægtede formål, eller
- fondenes kapital eller andre særlige forhold taler herfor.

“Der bør efter udvalgets opfattelse i større udstrækning lægges vægt på, om den påtænkte vedtægtsændring, fusion, sammenlægning eller opløsning er i fondens interesse.”

Fusion kræver altid fondsmyndighedernes involvering, da det berører fondsformålet – og forudsætter en opløsning af den ene eller de ophørende fonde. En godkendelse fra fondsmyndighederne forudsætter, at fusionen efter myndighedernes vurdering anses som hensigtsmæssig til at føre fondens formål videre – evt. kan fastsættes en fordelingsnøgle til fremadrettede uddelinger.

En fusion medfører, at der gælder universalsuccession, det vil sige, at kreditorerne i den fortsættende hhv. den eller de ophørende fonde skal acceptere fusionen, uden at de derved kan kræve sig indfriet eller få stillet sikkerhed.

En fusion kræver, at bestyrelserne i de fusionerende fonde underskriver en fælles fusionsredegørelse. Fondsmyndigheden kan som led i fusionen kræve, at der udarbejdes en kreditorerklæring – og hvis dette kræves, skal denne erklære, at kreditorerne må antages at være tilstrækkeligt sikrede som grundlag for tilladelsen til fusionen.

11.3. Opløsning

En opløsning af en fond – altså udenfor fusion – er et væsentligt skridt, der kun kan varetages og besluttet af bestyrelsen, hvis der ikke er andre muligheder for at føre fonden videre – evt. via en fusion med en anden fond. Den hidtidige praksis har efter manges opfattelse været relativt restriktiv på trods af, at fondens overlevelse har været meget tvivlsom. Det skyldes bl.a., at en opløsning kun har kunnet tillades, *hvis fondens midler ikke har stået i rimeligt forhold til formålet eller hvis fondens formål var umuligt eller klart uhensigtsmæssigt at efterleve.*

Udvalget finder, at der bør være adgang til at opløse en fond, hvis formål ikke kan efterleves eller er blevet uhensigtsmæssigt.

Hensigten fra udvalgets side har været at gøre det lettere end hidtil at opløse fonde, hvor den videre drift ikke levner mulighed for at opfylde fondens formål.

Det fremgår af udkastet til lovbemærkningerne, at fondens formål eksempelvis ikke vil kunne efterleves, hvis formålet er blevet opfyldt af fonden selv, eller hvis formålet på grund af ændrede forhold eller samfundsforhold ikke længere er muligt at varetage. Eksempelvis vil der kunne gives tilladelse til opløsning af en fond, som har en formålsbestemmelse om uddeling af midler til en bestemt organisation eller lign., som er ophørt med at eksistere. Uhensigtsmæssighed vil kunne foreligge, hvis fondens formål fx er vanskeligt at efterleve. Det kan være tilfældet, hvis formålet har et så snævert sigte, at fondens ledelse – trods rimelige bestræbelser herpå – har vanskeligt ved at realisere formålet. Der vil i den forbindelse ikke blive stillet krav om, at formålet er ”klart” eller ”åbenbart” uhensigtsmæssigt eller lignende.

Er der tale om en fond, hvis formål ikke kan efterleves eller er blevet uhensigtsmæssigt, vil en formålsændring i visse tilfælde kunne være et mindre indgribende middel over for fonden, end en egentlig opløsning. Tilsvarende vil en formålsændring eller fusion kunne anvendes som et mindre indgribende middel over for en fond, hvis midler ikke står i et rimeligt forhold til formålet.

Vurderingen af fondens midler og muligheder for at overleve vil skulle basere sig på en konkret vurdering af fondens samlede kapital. Der vil dermed ikke alene skulle lægges vægt på størrelsen af fondens bundne aktiver, idet bl.a. aktuelle og nært forestående forpligtelser m.v. også vil kunne indgå i vurderingen af fondens midler. Eksempelvis vil der ved afgørelse om opløsning af en fond, som ejer fast ejendom, skulle tages højde for, om fonden har udgifter til drift og vedligeholdelse af ejendommen, som stiller højere krav til fondens afkast.

En beslutning om opløsning skal fremover anmeldes og offentliggøres i Erhvervsstyrelsens it-system, og kreditorerne får dermed mulighed for i en tre måneders periode fra offentliggørelsen af anmeldelsen af opløsningen at anmelde deres krav. Fonde, der er under opløsning, skal fremover fortsætte med at indsende årsregnskaber til fondsmyndigheden i opløsningsperioden. Derved følges den praksis, som også kendes for selskaber og erhvervsdrivende fonde efter årsregnskabsloven.

12

Overgangsbestemmelser og ikrafttrædelsesbestemmelser

Lovens ikrafttrædelse er ikke endeligt fastsat, men udvalget har indsat en lang række ikrafttrædelsesbestemmelser, så nogle bestemmelser først træder i kraft senere. Sidstnævnte er eksempelvis tilfældet for de nye regler om et fondsregister, eftersom dette først skal etableres som en tilpasning af Erhvervsstyrelsens system.

Udvalget ønsker dog at sætte store dele af loven i kraft så tidligt som muligt for derigennem at muliggøre, at mange af reglerne – herunder en lang række liberaliseringer af regler – finder hurtig anvendelse, uanset tidshorisonten for udviklingen af Erhvervsstyrelsens it-system.

I appendiks har vi samlet alle overgangsreglerne op, som disse fremgår af udkastet til lovforslag i betænkningen.

Appendiks: Overblik over alle ikrafttrædelsesreglerne

Nedenfor er gengivet de ikrafttrædelsesbestemmelser, som udvalget har foreslået i betænkningen. Bestemmelserne er samlet i lovudkastets § 115, der indeholder følgende grupper (sorteret i tabeller efterfølgende):

§ 115, stk. 1	Bestemmelser der først træder i kraft, når Erhvervsstyrelsens IT-system er opdateret
§ 115, stk. 2	Særlige overgangsregler for små fonde
§ 115, stk. 3	Ret til aktindsigt i tidligere indsendte årsregnskaber og fondes pligt til at indsende disse til Civilstyrelsen eft er anmodning
§ 115, stk. 4	Overgangsregler for de nye krav til bestyrelser
§ 115, stk. 5	Overgangsregler for fonde, der er stiftet før 1. januar 1985
§ 115, stk. 6	Overgangsregler for fonde, der er stiftet før den 1. januar 2014
§ 115, stk. 7	Overgangsregler for fonde, der er stiftet før den nye lovs ikrafttrædelse
§ 115, stk. 8	Overgangsregler vedrørende arv, der modtages fra en arvelader, der er afgået ved døden før den 1. februar 2019
§ 115, stk. 9	Overgangsregler vedrørende fonde, der baserer sig på et testamente, der er oprettet før 1. januar 1985
§ 115, stk. 10	Overgangsregler for fonde, der er stiftet før den 1. september 2014
§ 115, stk. 11	Overgangsregler for fonde, som har fået tilladelse til sammenlægninger og opløsninger før den nye lovs ikrafttrædelse
§ 115, stk. 12	Hidtidige bestemmelser i den tidligere lov der forbliver i kraft, til de ophæves eller afløses af nye regler, der fastsættes i medfør af den nye lov

§ 115, stk. 1: Bestemmelser, der først træder i kraft, når fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system Paragraf

En lang række bestemmelser i den nye lov finder ikke anvendelse, før fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system – hvilket først sker efter en legalitetsprøvning, der foretages af fondsmyndigheden:

Medlemmer af bestyrelsen og direktionen samt revisor skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system.	§ 10, stk. 1
Hvis et revisorskifte sker inden hvervets udløb, eller hvis revisorskiftet skyldes uoverensstemmelse mellem bestyrelsen og revisor, skal registreringen eller anmeldelsen til registrering vedlægges en fyldestgørende forklaring fra bestyrelsen om årsagen til hvervets ophør.	§ 10, stk. 2
Fondens tegningsregel skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system.	§ 10, stk. 3
Justitsministeren kan fastsætte regler om registrering af stiftere.	§ 10, stk. 4
Fondsmyndigheden fører et register over de omfattede og registrerede fonde.	§ 17
Registreringspligtige oplysninger og dokumenter skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system senest to uger efter den retsstiftende beslutning er truffet.	§ 18
Registrering må ikke finde sted, hvis det forhold, der ønskes registreret, ikke opfylder bestemmelser i loven eller vedtægten.	§ 19
Kan en anmeldelse ikke registreres på grund af en fejl eller mangel, kan fondsmyndigheden fastsætte en frist til berigtigelse. Sker berigtigelsen ikke inden den fastsatte frist, nægtes registrering. Anmelder modtager en skriftlig meddelelse om nægtelse samt en begrundelse herfor.	§ 20
Fondsmyndigheden kan i 3 år efter registrering forlange de oplysninger, som er nødvendige for at bedømme, om betingelserne for registrering er opfyldt.	§ 21
Oplysning om navn på de personer registreret i henhold til loven offentliggøres til enhver tid i Erhvervsstyrelsens it-system, medmindre Erhvervsstyrelsen træffer anden beslutning. Dette gælder for både aktive og ophørte fonde. Oplysningerne fremgår i systemet i 5 år, efter personen er ophørt med at være aktiv i virksomheden/fonden. Der skal fastsættes bestemmelser om adressebeskyttelse mv.	§ 22
Hvor anmelderen selv foretager registreringen, træder registreringen i stedet for indsendelse af anmeldelse. Justitsministeren kan fastsætte regler om anmeldelse, registrering samt om dokumenter.	§ 23
Mener nogen, at en registrering er den pågældende til skade, hører spørgsmålet om sletning af registreringen under domstolene. Sag herom skal være anlagt mod fonden senest 6 måneder efter registreringens offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens it-system.	§ 25
Bestyrelsen skal indsende en fortegnelse over modtagere af uddelinger fra fonden i regnskabsåret til fondsmyndigheden senest samtidig med indsendelsen af fondens årsregnskab til fondsmyndigheden. Indsendes fortegnelsen i særskilt dokument, er den undtaget fra aktindsigt.	§ 39
Anden begrænsning i tegningsretten kan ikke registreres.	§ 57, stk. 3, 2 pkt.
Årsregnskabet skal være modtaget hos fondsmyndigheden senest 6 måneder efter årsregnskabets afslutning.	§ 59, stk. 2, 2. pkt.
Fondsmyndigheden offentliggør årsregnskabet straks efter modtagelsen. Fondsmyndigheden kan afvise et årsregnskab, som ikke overholder de krav til årsregnskabet, som er fastsat i denne lov og i medfør af denne lov. Justitsministeren kan fastsætte regler om indsendelse, modtagelse og offentliggørelse af årsregnskabet.	§ 60
Ønsker to eller flere fonde at fusionere, skal bestyrelserne i de involverede fonde underskrive en fælles fusionsredegørelse. Den fælles fusionsredegørelse skal være underskrevet af bestyrelserne i de fusionerende fonde senest ved udløbet af det regnskabsår, hvori tidspunktet for fusionens regnskabsmæssige virkningstidspunkt indgår. Overskrides fristen, vil fusionen ikke kunne registreres.	§ 75, stk. 2, 2. pkt.
Anmeldelsen af fusion skal inkludere eventuelle konsekvensændringer i de registrerede oplysninger om fonden, for det tilfælde at fusionen tillades af fondsmyndigheden efter § 72, stk. 1.	§ 77, stk. 2
En fond anses for ophørt, og dens rettigheder og forpligtelser anses for overdraget som helhed til den fortsættende eller nye fond, når fusionen er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.	§ 78, stk. 1 nr. 2
Beslutning om opløsning skal registreres eller anmeldes til registrering, jf. § 18. Meddelelse om beslutningen skal senest samtidig med registrering eller anmeldelsen til fondsmyndigheden sendes til alle fondens kendte kreditorer.	§ 84

§ 115, stk. 1: Bestemmelser, der først træder i kraft, når fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system Paragraf

En lang række bestemmelser i den nye lov finder ikke anvendelse, før fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system – hvilket først sker efter en legalitetsprøvning, der foretages af fondsmyndigheden:

Ved registrering og offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens it-system af beslutningen om opløsning opfordres fondens kreditorer til at anmelde deres krav til bestyrelsen senest 3 måneder fra datoen for offentliggørelsen. Opløsningen kan tidligst ske, når 3 måneders fristen er udløbet.	§ 85
Kan bestyrelsen ikke anerkende en fordring som anmeldt, skal kreditor gives underretning herom. Kreditor skal underrettes om, at spørgsmålet skal indbringes for skifteretten på fondens hjemsted senest 4 uger efter underretningens afsendelse, hvis afgørelsen ønskes anfægtet.	
Fordringer, der anmeldes, efter at fondens opløsning er optaget til slutning, dækkes ved midler, der endnu ikke er uddelt i henhold til vedtægten.	
Senest to uger efter opløsningens afslutning skal dette registreres eller anmeldes til registrering i Erhvervsstyrelsens it-system.	§ 86, stk. 3
Beslutning om genoptagelse, fusion eller sammenlægning skal registreres eller anmeldes til registrering, jf. § 18.	§ 87, stk. 3
Registrerede forhold vedrørende fonden kan ved konkurs og i rekonstruktion, hvor rekonstruktøren har overtaget ledelsen, ikke ændres, bortset fra ændringer vedrørende den udpegede revisor eller fusion efter reglerne i lovens kapitel 9.	§ 88, stk. 3 og 4
En fond under rekonstruktionsbehandling skal tilføje ordene “under rekonstruktion” til sit navn. En fond underkonkurs skal tilføje “under konkurs i sit navn”. Konkursens slutning registreres i Erhvervsstyrelsens it-system, medmindre andet fremgår af skifterettens meddelelse. Denne bestemmelse gælder ikke for eksisterende fonde, før fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.	§ 89

§ 115, stk. 2: Særregel for små fonde Paragraf

Små fonde, der i den hidtidige lov kun var omfattet af få paragraffer, bliver omfattet af den foreslåede nye lov, men de fritages for kravet om aktiver for 1 mio. DKK.	§ 31
---	------

§ 115, stk. 3: Ret til aktindsigt i tidligere indsendte årsregnskaber og fondes pligt til at indsende disse til Civilstyrelsen efter anmodning Paragraf

Adgangen til aktindsigt i fondes årsregnskaber kan uændret ske (baseret på § 46 i lov om fonde og visse foreninger, jf. lov-bekendtgørelse nr. 2020 af 11. december 2020) via fondsmyndigheden, indtil registreringen af fonden er foretaget i Erhvervsstyrelsens it-system. Fonde har derfor fortsat efter anmodning fra fondsmyndigheden pligt til hurtigst muligt og inden for to uger at indsende kopi af årsregnskaber til fondsmyndigheden, indtil fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system.	§ 115, stk. 3*
--	----------------

*) § 49 i lovbek. nr. 2020 af 11 december 2020 gælder, indtil fonden er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system. Det fremgår dog ikke, om tidligere års årsregnskaber fortsat skal indhentes via aktindsigt.

§ 115, stk. 4: Overgangsregler for de nye krav til bestyrelser Paragraf

Inden to år efter, at loven er trådt i kraft, skal fondens vedtægt være tilpasset den nye lov på følgende punkter:

Bestyrelsen skal mindst bestå af tre fysiske personer.	§ 40, stk. 1, 2 pkt.
Flertallet af bestyrelsen må ikke være ansat som direktører i fonden. En direktør kan ikke være formand eller næstformand for bestyrelsen.	§ 40, stk. 4
Bestyrelsen skal ved en forretningsorden træffe nærmere bestemmelse om udførelsen af bestyrelsens opgaver.	§ 41, stk. 4
Et flertal af bestyrelsens medlemmer må ikke på samme tid eller i et givent kalenderår have gensidigt bebyrdende aftaler med fonden.	§ 52
Bestyrelsen vælger selv sin formand og eventuelle næstformand. Ved stemmelighed afgøres valget ved lodtrækning.	§ 54, stk. 1

§ 115, stk. 5: Overgangsregler for fonde, der er stiftet før den. 1. januar 1985 Paragraf

Følgende bestemmelser finder ikke anvendelse for fonde, der er stiftet før den 1. januar 1985:

Fonde skal i deres navn benytte ordet "fond".	§ 4, stk. 1
Fonde skal i breve og på tryksager, herunder elektroniske meddelelser, og på fondens hjemmeside angive navn, hjemsted og CVR-nummer.	§ 4, stk. 4
Bestemmelser i en vedtægt, der tillægger medlemmer af en bestemt familie eller visse familier fortrinsret til uddeling fra en fond, har ikke retsvirkning efter deres indhold, i det omfang fortrinsretten rækker videre end til personer, der lever på stiftelsestidspunktet, og til én i forhold til disse ufødt generation.	§ 7
Tilsvarende gælder for bestemmelser i en vedtægt, der tillægger medlemmer af en bestemt familie eller visse familier fortrinsret til at indtage en bestemt stilling eller til på anden måde, herunder i form af arbejdsvederlag, at oppebære økonomiske ydelser fra fonden eller fra en virksomhed, hvorover fonden har en bestemmende indflydelse. Dette gælder dog ikke hverv som medlem af bestyrelsen.	
Begrænsningerne i familiens muligheder for at udgøre flertallet af bestyrelsesmedlemmerne.	§ 49

§ 115, stk. 6: Overgangsregler for fonde, der er stiftet før den 1. september 2014 Paragraf

Fonde, der er stiftet før den 1. september 2014, har ikke pligt til at oplyse navnet på fondens stifter (stiftere) i fondens vedtægter.	§ 6, stk. 1, nr. 2
---	--------------------

§ 115, stk. 7: Overgangsregler for fonde, der er stiftet før den nye lovs ikrafttrædelse Paragraf

Følgende nye bestemmelser skal efter forslaget ikke have virkning for fonde, der er stiftet forud for lovens ikrafttrædelse – men de fonde vil være omfattet af reglerne i lovbekendtgørelse nr. 2020 af 11. december 2020:

Navnet skal tydeligt adskille sig fra navnet på andre fonde og virksomheder, der er registreret i Erhvervsstyrelsens it-system, og må ikke være egnet til at vildlede. I navnet må der ikke uberettiget optages slægtsnavn, firmanavn, særegent navn på fast ejendom, varemærke, forretningskendetegn eller lignende, der ikke tilkommer fonden, eller noget, som kan forveksles hermed.	§ 4, stk. 3
Navnereglerne i § 4, stk. 1-4, finder tilsvarende anvendelse på anvendelse af binavne.	§ 4, stk. 5
En fond kan stiftes af én eller flere fysiske eller juridiske personer – men en stifter må ikke være under rekonstruktionsbehandling eller konkurs. En stifter der er fysisk person skal være myndig og ikke under værgemål eller samværgemål efter værgemålsloven. En stifter, der er en juridisk person skal være beføjet til at erhverve rettigheder, indgå forpligtelser og være part i retssager.	§ 5
En fond skal have en vedtægt (fundats), men for disse ældre fonde er der ikke krav om oplysninger om størrelsen af fondens bunde kapital hhv. den disponible kapital, og hvorledes den bundne hhv. den disponible kapital er indbetalt.	§ 6, stk. 1, nr. 4
Vedtægtens eventuelle særlige rettigheder eller fordele, der er tillagt stiftere eller andre, skal indgå i vedtægten (men ikke for disse ældre fonde).	§ 6, stk. 1, nr. 5
Vedtægten (fundatsen) skal som minimum indeholde angivelse af fondens regnskabsår, herunder fondens første regnskabsår.	§ 6, stk. 1, nr. 8
En fond skal registreres eller anmeldes til registrering, jf. § 18, stk. 1. Fonden kan ikke registreres, før den i vedtægten fastsatte bundne og eventuelle disponible kapital er fuldt indbetalt, og bestyrelse og revisor er udpeget.	§ 8
Men når en eksisterende fond bliver omfattet af denne nye lov, eller ophører forudsætningerne for en undtagelse fra denne nye lov, skal der efter § 15 ske registrering eller anmeldelse efter § 18, stk. 1.	
Fonde, der ikke er registreret, kan ikke erhverve rettigheder, indgå forpligtelser eller være part i retssager bortset fra søgsmål vedrørende stiftelsen og skal i sit navn tilføje "under stiftelse". De personer, der indgår forpligtelser på fondens vegne på et tidspunkt mellem datoen for beslutningen for stiftelsen af fonden og dens registrering, hæfter solidarisk. Tilsvarende for personer, der har medansvar herfor. Ved registreringen overtager fonden disse forpligtelser.	§ 9
Ved oprettelse af en fond skal der senest samtidig med registreringen af fonden indhentes og registreres oplysninger om fondens reelle ejere og deres rettigheder.	§ 12
Funktionsperioden – medmindre andet er bestemt i vedtægten, vælges eller udpeges bestyrelsesmedlemmer for fire år ad gangen.	§ 48
Medmindre andet er bestemt i vedtægten, udløber bestyrelsesmedlemmers funktionsperiode på årsregnskabsmødet, hvor der skal foretages udpegning eller valg af bestyrelsesmedlemmer.	

§ 115, stk. 8: Overgangsregler vedrørende arv, der modtages fra en arvelader, der er afdøet ved døden før den 1. februar 2019 Paragraf

For arv, som fonden arver fra en arvelader, der er afdøet ved døden før den 1. februar 2019, kan fondsbestyrelsen ikke selv beslutte, om arven skal indgå i fondens bundne aktiver eller i de disponible aktiver. Her er udgangspunktet fortsat, at arven skal tilgå de bundne aktiver, medmindre arvelader har bestemt andet. I sådanne situationer afhænger skal det konkret vurderes, om det er reglerne i lovbekendtgørelse 938 af 20. september 2012 eller ændringsloven af 25 juni 2024 eller ændringslov nr. 81 af 30. januar 2029, som har virkning i forhold til arven.	§ 29, stk. 2
--	--------------

§ 115, stk. 9: Overgangsregler vedrørende fonde, der baserer sig på et testamente, der er oprettet før den 1. januar 1985 Paragraf

Stiftelseskapitalen skal som udgangspunkt udgøre 1 mio. DKK, men er testamentet oprettet før den 1. januar 1985, er dette ikke et krav.	§ 31, stk. 1
---	--------------

§ 115, stk. 10: Overgangsregler for fonde, der er stiftet før den 1. september 2014 **Paragraf**

For fonde, der er stiftet før den 1. september 2014, er der fortsat ikke krav om at ændre sammensætningen af fondens bestyrelse efter § 1, stk. 2. Dette er gældende, selvom 1/3 del af medlemmerne af bestyrelsen ikke er uafhængige af stifter.

§ 1, stk. 2

§ 115, stk. 11: Overgangsregler for fonde, som har fået tilladelse til sammenlægninger og opløsninger før den nye lovs ikrafttrædelse **Paragraf**

De sammenlægninger og opløsninger, der er givet tilladelse til forud for den nye lovs regler om fusioner og sammenlægninger, træder i kraft, behandles efter de hidtidige regler – og således ikke efter den nye lovs regler.

§§ 72-80

§ 115, stk. 12 – bestemmelser i den tidligere lov, der forbliver i kraft, til de ophæves eller afløses af nye regler udstedt i medfør af den nye lov **Paragraf**

En række regler i den hidtidige lov, jf. lovbekendtgørelse nr. 2020 af den 11. december 2020, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler, der bliver udstedt i medfør af den nye lov. Det er følgende bestemmelser:

Registrering mv. af reelle ejere. § 4, stk. 8

Aktiver, der ikke må uddeles (dvs. de aktiver, der forelå ved fondens stiftelse, eller hvad der træder i stedet herfor, og de aktiver, der modsvarer overskud, som er henlagt til konsolidering), må kun overdrages eller pantsættes efter regler, der fastsættes af justitsministeren, eller med fondsmyndighedens samtykke. Dog kan foregående års nettokursgevinster efter kursgevinstloven og aktieavancebeskatningsloven uddeles. § 9, stk. 4

Anbringelsesbekendtgørelsen skal anvendes uændret. § 10

Justitsministeren kan fastsætte regler om vederlagets størrelse. Et vederlag, der ikke er fastsat i overensstemmelse med disse regler, skal godkendes af fondsmyndigheden. § 18, stk. 2

Bestyrelsen kan foretage rimelige henlæggelser af årets overskud til konsolidering af fondens formue. Justitsministeren kan fastsætte nærmere regler herom. § 29, stk. 2

Justitsministeren kan fastsætte regler om fremgangsmåden ved opløsning eller sammenlægning af fonde. § 34

Justitsministeren kan fastsætte regler om: § 45

- 1) indsendelse af vedtægter, meddelelser mv.,
- 2) beregningen af fondens kapital, hvor denne helt eller delvist indbetales i andre værdier end kontante midler
- 3) betaling i henhold til § 39 (dvs. dækning af udgifterne ved administration af loven kan opkræves fra de enkelte fonde),
- 4) indholdet og udformningen af årsregnskaber og
- 5) betaling for udlevering af oplysninger fra fondsmyndigheden om fondes forhold.
- 6) I forskrifter, der udstedes i medfør af nr. 1 og 4, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne

Herudover er der fortsat enkelte paragraffer vedrørende foreninger, som også skal fortsætte (gennemgås ikke her). § 52, stk. 8, § 55, § 56, stk. 3

Kontakt

Har du spørgsmål eller brug for rådgivning, er du velkommen til at kontakte:

Henrik Steffensen

Partner, leder af Accounting Advisory Services
+45 2373 2147
henrik.steffensen@pwc.com

Martin Kristensen

Director, Statsautoriseret revisor
+45 5120 6478
martin.kristensen@pwc.com

Klik her og læs mere
eller scan QR-koden

Vi har specialister indenfor fondsret og -revision tilknyttet vores kontorer i både København og Aarhus og er derudover til stede på tværs af hele landet.

Det gør det muligt for os at være tæt på både kunder og samarbejdspartnere, samtidig med at vi er en del af et stærkt internationalt netværk.